

Folklorni ansambl „Sesvetska Sela“

22.05.2016. – Narodno sveučilište Sesvete, 19:00 sati

Stručni izvještaj

Već treću godinu za redom imam čast analizirati odijevanje četiriju zagrebačkih ansambala što je pravi praznik za oči. Smatram da bi svaki folkloriš mora imati mogućnosti doći i pogledati barem jedan, ako ne i sve koncerte zagrebačkih ansambala budući da su oni vrhunac prezentacije scenske primjene folkloru u vokalnom, plesnom, instrumentalnom i kostimografskom izričaju. Večeras je dvorana sveučilišta bila dupkom puna budući da FA ima izuzetno vjernu publiku. Ovim putem zahvaljujem Upravi ansambala koja mi je dodijelila mjesto iz kojeg sam adekvatno mogla zapažati sve detalje i kostimografska rješenja. Moje sugestije vezane za odijevanje usmjerene su pozitivno u želji da ansambl u budućnosti, pridajući pažnju spomenutim činjenicama, bude odjeven još bolje.

Cupni nogom

Brodsko Posavlje

Koreografija: **Irena Lacić**

Glazbena obrada: **Mario Pleše i Tomislav Habulin**

Koncert je započeo plesovima i pjesmama Brodskog Posavlja pod nazivom „*Cupni nogom*“, u kojoj je sudjelovala većina izvođača. Donji rubovi bili su uglavnom poravnati, no nekoliko slučajeva pokvarilo je sliku kakva se očekuje od prve točke na programu s obzirom na neograničeno vrijeme dostupno za pripremu. Nošnje su bile pravilno pripremljene i odjevene, jedina moja dilema ostala je vezana za „*potkasivanje*“, koje sam primijetila na samo dvije plesačice. Nije pogrešno ali scenski bi bolje djelovalo da su „*potkasane*“ sve ili niti jedna. Što se tiče oglašavanja, većina je bila nepravilno složena, tako da nije postignut željeni efekt pa ubuduće treba više pažnje posvetiti tome. Tamburaši su bili uredni dok bi dečkima preporučila povlačenje košulja odozdo kako bi slika s leđa djelovala puno urednije.

Intermezzo na tradicijskim glazbalima

Glazbena obrada: **Stjepan Večković**

Ovdje smo imali ponovljenu situaciju od lani s gajdašem u predugoj košulji koja asocira na haljinicu. Iako je narastao u godini dana, košulja mu je nažalost još uvijek prevelika.

Četrdeset krajcari

pjesma Sesvetskog Prigorja

Glazbena obrada: **Mario Pleše i Tomislav Habulin**

Opet smo vidjeli uredne tamburaše, opeglanih no neusklađenih duljina košulja. Budući da tamburaši čitav program odrađuju u istoj nošnji, preporučam da više pažnje obrate na taj segment.

Sad idemo dole v Posavinu

pjesme i plesovi Posavine

Koreografija: **Branimir Milas**

Glazbena obrada: **Mario Pleše i Tomislav Habulin**

U ovoj koreografiji djevojke su, kao i lani u različitim tipovima posavskih nošnji, bile vrlo bogato nakićene i dobro podobučene, ali i puno bolje usklađenih duljina. Tako su dobro zamišljenu kostimografiju ove godine prezentirali znatno uspješnije. Prsne mašne imale su, uz dekorativnu, i zaštitnu funkciju pa ih je iz tog razloga potrebno postaviti bliže vratu kako bi bile ispod koralja, koje bi radi boljeg scenskog efekta trebalo učvrstiti zihericom. Morala sam primijetiti da su frizure nekih djevojaka bile prilično nescenične pa bi možda bilo dobro pokušati s nekim drugim tipom ogjavlja. Muškarci su bili korektni u standardnoj crveno-bijeloj varijanti, negdje malo nezgrapnije odjevenoj, kao kod jedne preduge košulje.

Kreni kolo kreni bolje

pjesme i plesovi zapadne Hercegovine

Koreografija: **Branimir Milas**

Glazbena obrada: **Stjepan Večković i Tomislav Habulin**

Što se tiče ženskog dijela ansambla, ovo je najlošije odjevena točka u prvom dijelu programa. 6 djevojaka nije uskladilo duljine što je bilo vidljivo već na uvodnoj pjesmi. Ova činjenica me začudila budući se radi o relativno jednostavnoj varijanti nošnje za odijevanje. Jednako tako nakit bi trebalo možda malo pomnije rasporediti s obzirom na proporcije plesača, jer svaka je cura unikatno nakićena pa treba voditi računa da to bude adekvatno dodijeljeno. Primijetila sam da su neke plesačice bile neobično namazane, odnosno da su koristile nekakva sjajna sjenila koja nisu uobičajena u scenskoj primjeni folkloru pa preporučam da unificirate način scenskog šminkanja. Diplar je bio uredan kao i gangaši, a plesači bi trebali malo više pažnje posvetiti učvršćivanju pojaseva i čarapa koji se odvezuju i padaju tijekom intenzivnog plesanja.

Pismo nam je došlo

pjesma iz Međimurja

Solistica je izašla prilično nespriprema na scenu s razvezanim lijevim rukavom, predugim podsuknjama i velikim bijelim koncem koji je visio. Znam da se takve stvari inače događaju u brzini, ali kada se radi o broju u kojem je samo jedna osoba izvođač, onda mora izgledati besprijekorno.

Međimurje slavno kak si lepo ravno

pjesme i plesovi Međimurja

Koreografija: **Branimir Milas**

Glazbena obrada: **Mario Pleše i Tomislav Habulin**

Kao i lani dujine podsuknji bile su duže od duljina sukanja u većini slučajeva, sredine tibeta nisu bile na sredini leđa jer nisu bili učvršćeni zihericama, uz to neke djevojke nisu imale prsluke, a pojedine su imale izgužvane pregače, što je sve skupa doprinijelo jednoj prilično nezadovolja-

vajućoj scenskoj slici. Uz to, pletenice su se do sada prilično „*ofucale*“ tako da je to dodatno doprinijelodojmu neurednosti. Maramice, koje su ispadale pojedincima pa smo s napetošću promatrali hoće li ih netko podići ili izgaziti, skrenule su fokus s bitnog na nebitno te se postavilo niz pitanja o tome mogu li ovi plesači držati razinu urednosti odijevanja u kontinuitetu od 40-tak minuta. Muškarci su bili odjeveni u dvije varijante, s bijelim i crnim hlačama, neusklađenih duljina košulja, a neki su malo zakasnili ući na početak koreografije.

Grlo moje vilovito zvono

pjesme i plesovi Valpovštine

Koreografija: **Branimir Milas**

Glazbena obrada: **Mario Pleše i Tomislav Habulin**

Nakon pauze uslijedili su pjesme i plesovi Valpovštine pod nazivom „*Grlo moje vilovito zvono*“ gdje su, kao i lani, uspješno prikazane različite varijante ženskih nošnji, jedino što mi se nije svidjelo je da su krilca opet bila prenaplašeno vidljiva. Točno je da se moraju vidjeti, ali su u većini slučajeva ipak bila predugačka. Jednako bi tako i vrhovi marama na leđima trebali biti na sredini leđa, možda bi pomoglo učvršćivanje zihericom ili samo običnom iglom. Za razliku od lani plesači su djelovali sigurno i adekvatno su nosili dodijeljeno im ruho.

Tancala bi al' ne mogu

pjesme i plesovi Sesevetskog Prigorja

Koreografija: **Branimir Milas**

Glazbena obrada: **Mario Pleše i Tomislav Habulin**

Lijep odabir i primjerci, no potrebno je ipak malo više pažnje posvetiti pri samom odijevanju kako stražnji kraj ne bi visio prema nazad i kako bi pregače bile centrirane, a ne pomaknute u jednu stranu. Potrebno je učvrstiti koralje kako ne bi završavali na leđima. Niti ovdje muškarci nisu imali usklađene duljine košulja, a frizure djevojaka bile su više raščupane nego uredne, na kraju ukrašene crvenim mašnicama koje su u nekoliko slučajeva ispale tijekom plesa pa predlažem provući mašnicu kroz gumicu kako se to ne bi ponavljalo u budućnosti.

Ražanačko kolo

Koreografija: **Branko Šegović**

Glazbena obrada: **Tomislav Habulin**

Djevojke koje su izvodile „*Ražanačko kolo*“ bile su prilično uredne, osim kolovođe koja je imala izgužvanu pregaču. Donji dijelovi nošnji bili su ujednačenih duljina, samo u dva slučaja primijetila sam odstupanja. Imale su većinom uredno složena oglavlja, učvršćena bijelim ukosnicama što je vrlo pohvalno. Čarape nekih plesačica nisu bile dovoljno guste pa su pod svjetlima reflektora djelovale prozirno. Trebalo bi ubuduće nabaviti ili vunene ili gušće.

Skupljajte se djevojčice

pjesme i plesovi Bilogore

Koreografija: **Andrea Kager**

Glazbena obrada: **Mario Pleše i Tomislav Habulin**

U pjesmama i plesovima Bilogore pod nazivom „*Skupljajte se djevojčice*“ nastavile su se ponavljati već primijećene pogreške tijekom cijelog koncerta poput neporavnatih donjih rubova. Kod solistica sam primijetila da imaju zagorske prsluke pa zaključujem da je to iz razloga što Posudionica nema dovoljan broj bilogorskih. Kod muškog dijela ansambla bilo je neusklađenih duljina košulja, kao i u ostalim točkama jer koliko sam uspjela primijetiti stalno imaju iste košulje pa su jednako neusklađene od početka.

Tamburaški intermezzo

Glazbena obrada: **Mario Pleše**

Intermezzo je s odjevnog aspekta djelovao je neujednačeno jer su muški članovi nosili jednu varijantu nošnje, a tamburašica i violinist drugu, stoga predlažem da ukoliko je moguće, nose nošnje iz istog kraja te obrate pažnju na duljinu košulja kod muških te na duljinu donjih rubova i scensku šminku kod ženske članice orkestra.

Baranjske buše

pokladni običaji iz Baranje

Koreografija: **Branimir Milas**

Glazbena obrada: **Mario Pleše i Tomislav Habulin**

Baranjske buše u odjevnom su smislu bile malo nedorečene zbog čizmi, koje su vjerojatno korištene zbog nemogućnosti posudbe „*čarapki*“ tako velikih brojeva, no u tom slučaju (ako žene nose čizme, što nije greška jer su ih u Baranji nosile) potrebno je prilagoditi i ruho godišnjem dobu, odnosno okolnostima u kojima su žene čizme obuvale. Usklađenost donjih dijelova nošnji, dakle haljine i pregače te međusobna usklađenost od plesačice do plesačice, odnosno u ovom slučaju plesača, također bi trebala biti na višoj razini od prikazane.

Zaključno:

Zaključila bih da je ovo bio uspješan koncert tijekom kojeg su se Sesvećani trudili zadovoljiti i ispuniti uzuse scenskog odijevanja. Nekad im je to uspjelo više, a nekada manje. Upravo ta činjenica pokazatelj je da se sve može, kad se hoće, odnosno kada se ljudi dovoljno potrude kako bi pokazali da su usvojili ono što im voditelji i osobe zadužene za odijevanje ukazuju. Ove godine nisam primijetila da se u pojedinim slučajevima previše pažnje polaže na detalje i činilo mi se da su zaista u prvom planu usklađenost dužina dijelova nošnji te usklađenost općih dijelova s detaljima. No, potrebno je osim težnje raditi i na tome da zaista rezultat bude sukladan nastojanjima pa predlažem probe u nošnjama i podizanje razine svijesti o važnosti usklađenosti donjih dijelova ruha kod žena te usklađenih duljina košulja i prsluka kod muškaraca.

Katarina Horvatović,
diplomirana etnologinja i profesorica pedagogije